

Akik már nem leszünk sosem

regényrészlet

Aszalósnak régebben volt egy visszatérő álma, éveken keresztül, nagyjából kiszámítható időközönként ugyanaz a jelenet zajlott le csukott szemei mögött. Általában akkor álmolta ezt, amikor épp kifejezetten jól érezte magát, viszont ha beteg volt vagy valami bántotta, az álom sem jött elő. Aztán egyszer csak végképp eltűnt, másfél éve körülbelül, azzal egyidőben, hogy egy váratlanul elkapott tüdőgyulladás majdnem elvitte. Nagy nehezen végül is túlélte a betegséget, de onnantól végképp rázárult a vastüdő, és már arra a napi egy-egy órára sem tudott kiszállni belőle, amennyi korábban még ment neki. A férfi azokban a hónapokban kezdett ápolóként itt dolgozni, és Aszalós volt az első krízis-esete. Talán éppen emiatt vésődött emlékezetébe ez az álom olyan kitörölhetetlenül, miután Aszalós először elmesélte neki.

A jelenet egy műtőben játszódik, évtizedekkel korábban, az ötvenes évek végén talán, legalábbis a kopott berendezések és idejétmúlt orvosi eszközök erre engednek következtetni. A műtőasztalon kiterítve Aszalós fekszik gyerekként, két oldalon egy-egy maszkos orvos áll, szikével, sebtágítóval, csontfűrészsel a kézben. Zavartan néznek egymásra, mintha nem tudnák, hogy mit kezdjenek vele, aztán az egyik orvos mégis felemeli a kezében tartott szikét, a meztelen mellkas közepére fekteti, majd egy határozott, lassú húzással a köldökéig felhasítja a gyerek bőrét. Különös, de nem folyik vér a sebből, az orvosok is zavartan néznek egymásra, aztán amelyik eddig passzívan állt, előrehajol, és két oldalról egy-egy tágító kampót akaszt a felhasított bőr alá. A résnyire nyíló sebbe ezután óvatosan beleilleszti mutató- és középső ujját, majd lassan beljebb tolja gumikesztyűs kezét. Idegesen matolni kezd, egyre mélyebbre merül a sebben, tenyérközépig, csuklóig, végül az alkarja közepéig benyomakszik a gyerekebe. Egy ideig káromkodva forgatja odabent a kezét, aztán egy gyors mozdulattal kirántja a testből. Egy nagy marék szénát tart a markában, ezt emeli a másik orvos arca elé. Az hitetlenkedve nézi, megszagolja, majd maga is belenyúl a sebbe mindkét kezével, és ő is kirángat egy köteg száraz szénát a fiú mellkasából. A kampókkal két oldalról szélesre húzzák a sebet, aztán fölé hajolva kémlelik, mi van odabent. Ahol belső szerveinek kellene lenni, szénával van tele Aszalós teste, se szív, se tüdő, se máj, se vesék, se belek nincsenek sehol. Az orvosok idegesen törölgetik a homlokukról a verejtéket egy darabig, hol egymást, hol a felvágott gyereket nézik, aztán dühödten visszatömködik bele a műtőasztalról a szénát, és nagy, igénytelen öltésekkel összefércelik a bőrét. Amikor ezzel is végeztek, rázogatni, pofozgatni kezdik, fel akarják ébreszteni. A pofonok egyre hangosabban csattognak az arcán, egészen kipirosodik a bőre az ütések helyén, de csak nem nyitja ki a szemét. Az orvosok lihegve ütik-vágják, ahol érik, és közben hörögve szidják: „Na, te kurva gyerek, felkelsz már!”, „Nyisd csak ki a szemed, te

csibész, ne szimulálj!”, „Ébresztő, rohadt kölyke!”. A végére már tiszta véraláfutás a teste, a két orvos meg ököllel üti tovább a bordáját, a vállát, combját. Végre nagy nehezen pislogni kezd, körbenéz, megkapaszkodik a műtőasztal szélében. Az orvosok ledermednek, hátrálnak egy lépést, ő meg felül, végignéz magán, mutatóujját előbb a friss varraton futtatja végig, utána a véraláfutásokat nyomkodja meg egy kicsit. Végül fölneéz az orvosokra, levergődik az asztról, csupasz teste előtt összehúzza a kórházi köpenyt, majd odasántikál hozzájuk, és kezet nyújt nekik. „Köszönöm – mondja –, köszönöm szépen, hogy meggyógyítottak.” Azzal kicsoszog a szobából.

Néha, így mesélte Aszalós, a széna helyett összegyűrt újságpapírt szedtek ki belőle, néha rongyot, a két orvos helyett előfordult már, hogy csak egy jelent meg, vagy egy férfi és egy nő. De lényegében minden alkalommal nagyjából ugyanaz volt a forgatókönyv.

Amíg az épület háta mögött, a délutáni pihenője alatt szokásos egyetlen szál cigijét elszívta, az ápolónak ismét Aszalós álma járt a fejében. Egy időben sokat beszéltek róla, és minden alkalommal újabb megfejtést gyártottak hozzá. Ez akkoriban történt, amikor az álom éppen eltűnt a tüdőgyulladás után. Aszalós szép lassan lábadozni kezdett, hétről hétre javult egy keveset az állapota, az ápoló pedig személyes, szakmai győzelmének fogta fel a legkisebb haladást is. Egy idő után úgy látszott, minden rendben lesz, hónapok teltek el lassú, de folyamatos fejlődéssel. Aszalós kedve ugyan még hullámzó volt, és nehezen viselte az egész napos bezártságot is, de fokról fokra mintha egyre inkább elfogadta volna az új helyzetet. Koltaival sem veszekedett annyit, pedig az éppen elég rossz passzban volt, miután újra, menetrendszerűen, akadt valami gond a készülő hintaágyával, és ismét el kellett halasztani a hazaköltözését.

Aztán egészen váratlanul jött az összeomlás, december elején egyszerre elnémult Aszalós, nem akart enni, nem akart inni, Koltaival sem állt szóba, vagy ha igen, az annál rosszabb volt, a legkisebb dolgok miatt is folyton veszekedett vele. Senki sem tudta, hogy mi történhetett, de mindenkinek megvolt a maga verziója. Veszprémiek szerint valamelyik újabb gyógyszer mellékhatása az egész, és többször is felhozták a közösségi szobában szervezett beszélgetéseken, hogy nem kellene őket kísérleti egérnek használni. Kiskati szerint kijött a skizofréniája, amivel, úgy emlékezett, már gyerekkorában is gondjai voltak. Bozó azt vetette fel a maga óvatosabb módján, hogy nem lehet-e valami feltűnési vágy a dolog mögött, akár tudat alatt is. Imike Bozó véleményéhez húzott, Hajnal Ágnes meg tüntetőleg nem mondott az egészre semmit. Mindenesetre felbolydult a ház és hetekig Aszalós összeomlásáról beszélt mindenki. Végül a doktornő úgy döntött, hogy a helyzet, ahogy maga mondta: „további eszkalálódásának elkerülése érdekében” egy kevés információt kiad a dologról. Egyik délután végigjárta a szobákat, diszkrétan behúzta maga mögött az ajtót, és mindenhol elmondta ugyanazt: hogy ne sértse meg Aszalós személyes szféráját, részletekbe nem bocsátkozik, de a további és egyre vadabb találgatások elkerülése érdekében annyit elárul, hogy kiderült, Aszalós bátyja az év elején elhunyt valahol külföldön, és erről csak most szereztek tudomást. Ennek tudható be a jelentős állapotromlás.

A közhangulat erre százyolcvan fokos fordulatot vett, mindenki Aszalóst kezdte sajnálni, Kiskati naphosszat sírt miatta, Veszpréminé folyton azt hajtogat-

ta, hogy „ahhoz képest milyen jól bírja”, a többiek meg, Imike ötletét követve, ajándécsomagot állítottak össze neki. Végző soron ez az új helyzet sem tűnt stabilabbnak, mint az eddigi, pláne, hogy néhány nap elteltével csalódott hangok is beszűrődtek a beszélgetésekbe, mondván, hogy azért egy kicsit lehetne hálásabb Aszalós a sok törődésért. Igaz, Aszalóst valóban hidegen hagyta az egész, továbbra sem beszélt senkivel, és az ajándécsomagot is visszautasította. Az ügy híre hamar eljutott Závodszy főorvoshoz is, aki pedig, mint az egész intézet szakmai vezetője, igyekezett a hasonló helyzetekről tudomást sem venni. A főorvos, mint mindig, Marosi doktornőtől várta a probléma megoldását, de kilátásba helyezte, hogy ha más nem segít, akkor ő attól sem riadna vissza, hogy Aszalóst áthelyeztesse. Valahogy ez az opció is kiszivárgott, ami aztán végképp olaj volt a tűzre, valóságos pánikhullám söpört végig a házon.

A katasztrófát végül a véletlennek köszönhetően sikerült elkerülni. Egy győri alkatrészgyártó vállalat hosszadalmas, vontatott levelezés után elvállalta, hogy legyárt egy olyan speciális rugóstagot, ami Koltai hintájához kell. Az alkatrész karácsony előtt valamivel meg is érkezett, Veszpréminek pedig a karbantartók segítségével sikerült összeállítani a hordozható hintaágyat. Sokkal kisebb volt, mint a régi, könnyebb is, de képes volt ugyanarra a lendületre, amivel az eddigi hinta mozgatta meg a beteg elernyedtt rekeszizmait. Koltai, aki majd kicsattant a boldogságtól, az ünnepet még a gondozóban töltötte, de a szilveszteri pezsgőt már otthon, a családja körében pukkantotta el. Hirtelen mindenki róla kezdett beszélni, mindenki neki örült, érte izgult, így az Aszalós-téma gyorsan lekerült az asztalról, aminek senki sem örült olyan őszintén, mint maga Aszalós. Már a pusztá tényről, hogy nem nyaggatják annyit, sokat javult az arcszíne. Persze jókedve nem tért vissza ennyitől, de legalább válaszolt, ha kérdezték, és az ételt is hajlandó volt egyre gyakrabban elfogadni.

Az újév első heteiben kezdett a normális menetrendbe visszarendeződni a házbéli élet. Az ünnepi látogatók elvonultak, az ünnep előtti izgalmak egyre halványodtak. Ismét a kanülcserék, respirátor- és vastüdő-karbantartások, ebédek és vacsorák, folyosói beszélgetések és társalgóbeli kártyacsaták határozták meg a napok ritmusát. Időnként még szóba került, hogy mi lehet Koltaival, de egyfelől a kérdés elveszítette valódi kérdés jellegét; a hangsor ugyan nem változott, de a jelentése nem volt már több egy sóhajnál. Másfelől meg pontosan lehetett tudni, hogy mi van vele, mert időnként betelefonált, és mindent alaposan elmesélt.

A februári szenzációt egy átutazó kisfiú, Máté Lacika szolgáltatta, akit tanyasi szülei csak hétfévente tudtak meglátogatni, így a ház lakói hamar közös gyerekükké fogadták. A négyes szobát kivéve mindenhová szabad bejárást kapott, és mivel úgy tűnt, a legkevésbé sem taszítja a megnyomorodott végtagokkal fekvő, mindenféle furcsa gépekre kötött emberek látványa, valamiféle kibeszélhetetlen hálát is éreztek a házbeliek iránta. Lacika hozzájuk képest szinte egészséges volt, egy elhanyagolt tüdőfertőzés utáni műtét lábadozási időszakát töltötte itt, egy hónapot mindössze, de már annak a második felében is lényegében tünetmentesen járt-kelt a szobák közt, és legnagyobb baja az volt, hogy rettenetesen unatkozott. Amennyire Lacika mindenféle előítélet és gátlás nélküli kérdészködése üdítően hatott a bentlakók kedélyére, annyira lehangoló volt az űr, amit távozását követően maga után hagyott.

Kora tavasszal egymás után szakadt ki mindenkiből a feszültség, sok volt a veszekedés, sírás, a közösségi programok rendre kudarcba fulladtak, és még az általában elég stabil Veszprémiék is hullámvölgybe kerültek. Ilonka gyakran kint töltötte egész napos gép nélküli idejét a kerti pavilonban, egy pokrócba csavarva, némán. Váratlanul Aszalós ügye is előkerült, egyre többet panaszkodtak rá megint, habár azt pontosan senki sem tudta megmondani, hogy mi is vele a baj, azon túl, hogy magának való. Az ápolók rendre túlvállalták magukat, csak hogy mindig kéznél legyenek, ha valami történne, ráadásul az egyik beteghordozó otthagya a házat, szóval az ő munkáját is nekik kellett pótolniuk. Volt, hogy besegítettek a gyakorlatos nővérek, de őket meg lényegében be kellett tanítani egy sor dologra, ami megint csak jó sok időt vett igénybe.

Április közepére rendeződött el valamennyire a helyzet; felvették az új beteghordozó fiút, aki igaz, nem volt a legügyesebb gyerek a világon, de még így is sok terhet le tudott venni a többiek válláról. Veszprémiék is kibékültek, Ilonka meg valósággal kivirágzott, különösen, miután a doktornő megszervezte neki, hogy májusban kiállíthassa a képeit a városi könyvtárban. A többiek segítettek neki kiválogatni a korábbi munkáit, miközben ő lázasan újabb kompozíciók festésébe kezdett. A legmeglepőbb mégis az volt, hogy a házon belül a végleges harmónia helyreállításához a szovjet atomreaktor balesetére volt szükség. Csernobil híre minden apró-cseprő vitát felülírt, a férfiak május elejétől, ahogy napról napra egyértelműbb lett, hogy valami komoly dologról van szó, folyton erről beszélgettek, és állandóan az újságokat bújták meg a híradót bámulták. Egyszerűen alig értek rá a saját problémáikkal foglalkozni, hiszen itt volt ez a rendkívüli esemény. Az a kis hidegrázás meg, amit egyelőre az olyan szavak váltottak ki, mint a „sugárzás” meg a „hasadóanyag”, nem változott át még valódi rettegéssé.

Az egyetlen ember, akit ez is hidegen hagyott, Aszalós volt, ő addigra tökéletesen indifferensé vált a világ dolgai iránt; magától szinte már sohasem kérte, hogy kapcsolják be neki a tévét vagy a rádiót. Csak feküdt ott a szobájában csendben, és a kertet bámulta a tükrén át, vagy, ha már odakint sötét volt, akkor a plafonra szegezte vizenyős szemét. Közben lassan, alig észrevehetően, mégis megállíthatatlanul fogyott. Az ápolónak egyre több vattát kellett betömködni Aszalós nyaka köré, hogy a vastudó gumipántjával légmentesen le tudja zárni teste többi részét. Ráadásul kissé el is hanyagolta magát, nem akart haját mosni, nem akart megborotválkozni, egyáltalán, semmit sem akart.

És akkor még csodálkoznak, hogy hozzá többször is benéznek, bosszankodott magában a férfi, majd idegesen elnyomkodta a hátsó bejárat mellé kihelyezett alumínium hamutálba a cigijét. – Kapják be, nem érdekelnek – dörmögte maga elé, aztán belépett az ajtón, és határozottan megindult a folyosó túlsó vége felé. Miközben elment a közösségi szoba előtt, észrevette, hogy Hajnal Ágnes ül odabent a tolókokcijában, és egy színes magazint lapozgat. Zavartan összenéztek egy pillanatra, a férfi le is lassította lépteit, a nő meg kihúzta magát a kocsikarfaik közt, amennyire bírta, de végül is nem szóltak egymáshoz. Ágnes sötétre rúzsozta a száját, ami meglehetősen elütött sápadt arcszínétől, de még így sem állt rosszszul neki, viszont volt benne valami idegenség vagy indokolatlanság ezek között a falak között. A férfi egyszer hallotta, ahogy az idősebb beteghordozó meg az

egyik ápoló Ágnesről beszélgetett fürdetés után. Azóta is a fülében visszhangzik, ahogy a beteghordozó azt ecsetelte, mit művelne vele, ha tehetné, az ápoló meg csak adta alá a lovat: „ha a kannáit meglátom, nálam is rögtön áll a zászló”, mondta, és ezen jót röhögtek mindketten. Borzasztó dühös lett, mégsem szólt rájuk, és hogy miért nem, azon sokat gondolkodott azóta is. Talán, mert ahányszor ő fürdette Hajnal Ágnest, neki is mindig nehezebbre esett úgy fordulni, hogy le ne leplezze magát a nő előtt.

A férfi végigvonult a szobák előtt, egyikbe sem akart bemenni, de ahol résnyire nyitva volt az ajtó, oda benézett. Veszpréminé egy hokedlin ült, a lábainál kiterített papírok heverték, ő meg a lábujjai közé fogott ecsettel dolgozott egy képen, bár azt nem tudta kivenni a férfi, hogy mifélen. A két lány besötétített szobájában Kiskati nézte a tévét, a következő ajtó mögött Imike feküdt egyedül, és egy fejjel lefelé fordított kottatartószerű eszközhöz rögzítve egy vastag könyvet olvasott. Ezt az állványt is Veszprémi rakta össze, még évekkal azelőtt. Ha lapoznia kellett, Imike a szájában tartott, különlegesen meghajlított villával ügyesen átfordította az oldalt.

Závodszyk főorvos szobája a másik folyosórészen állt, az ápoló kilépett a lengőajtón, és a várócsarnokban ténfergő emberek között átvágva szigorú léptekkel haladt arrafelé. Néhány nappal korábban, egy reggel, amikor belépett Aszalóshoz, rögtön érezte, hogy valami vibrál a levegőben. De nem szerette volna egy esetleg rosszkor vagy rosszul feltett kérdéssel megzavarni a másikat, inkább úgy tett, mintha semmit nem vett volna észre, és nekiállt a reggeli rutinnak. Szótlanul estek túl az ágytálazáson, a légpumpa leellenőrzésén, a nyakpánt megigazításán és a vatta cseréjén is. Már-már kezdte azt hinni, hogy félreértett valamit, amikor Aszalós váratlanul belekezdett.

- Lehet, hogy hülyeség – mondta –, de eszembe jutott valami.
- Micsoda? – fonta össze karját maga előtt a férfi.
- Húzd ide azt a hokedlit.
- Szóval? – kérdezte a férfi, és leült.
- Kellene nekem egy magnó.
- Magnó?
- Az.
- Zenét akarsz hallgatni?
- Isten ments.
- Akkor?
- Olyan kéne, ami felvenni is tud.
- Aha, de minek?
- Tudsz szerezni? Meg kazettát is?
- Körülnézhetek, de minek az neked?
- Szeretném, ha felvennél valamit.
- Én?
- Nézd, az elmúlt hetekben rengeteget gondolkodtam, és eszembe jutott néhány dolog... A legjobb az lenne, ha leírhatnám, de ugye, az nem fog menni.
- Értem.
- Ne mondd ezt, nem értheted, de fogod majd, remélem. Neked nincs magnód?
- Van, de az nem tud felvenni. Viszont Závodszyk irodájában láttam valamit.

– Valamit?
– Segítettem neki átrendezni a szekrényort, és volt ott egy ilyen leltári magnó.
– Komolyan?
– Egy MK-27-es, ha azt ismered.
– Nem.
– Mindegy, nem mai darab, de nem nézett ki rosszul. Rákérdezhetek, ha gondolod.

– Hálás lennék érte.

Amióta ezt megbeszélték, minden nap többször is nekiszegzte a kérdést Aszalós, hogy kiderített-e már valamit a főorvos magnójáról. Kezdtett lassan kínessá válni a dolog, meg egyébként kíváncsi is volt rá, hogy mit akarhat a férfi felvetetni vele, csak épp nem tudta, hogyan környékezze meg Závodszkyt. Azzal, hogy a doktornő rászólt ma reggel, tulajdonképpen megkönnyítette a helyzetét, most már csak azért is, indulatból oda bírt állni a főorvos elé.

Kettőt koppantott az ajtón, várt egy pillanatot, majd határozottan benyitott. A főorvos az íróasztala mögött ült, és egy vastag lefűző mappában lapozgatott elmerülten. Aszoba szemben lévő oldalán, egy másik, kisebb asztal mögött ült az asszisztensnő, hátradőlve, felvont szemöldökkel figyelte a férfi belépőjét. Mivel egyikük sem szólt hozzá, tett pár lépést az orvos asztala felé, majd megköszöri a torkát.

– Elnézést, doktor úr...

Az orvos olvasószemüvege fölött sandított rá.

– Igen?

– Nem szeretném feltartani, csak egy gyors kérdésem lenne.

– Mondja.

– Mikor a szekrényt pakoltuk, láttam itt egy magnót.

– Magnót?

– Azt, egy ilyen MK-27-es kézi készüléket.

– Fogalmam sincs.

– Én raktam el, emlékszem, ott van alul.

– És mit akar?

– Szeretném használni, ha lehet.

– Használja. Engem ez a dolog nem érdekel – zárta rövidre az orvos, és ismét a mappát kezdte lapozgatni.

A férfi odalépett a szekrényhez, kinyitotta az ajtaját, és az alsó részben kezdett kotorászni. Az asszisztensnő egy pillanatra se vette le róla a szemét. Elég nagy volt a rumli, valaki biztosan keresett itt már ezt-azt, gondolta a férfi, mert ő ennél nagyobb rendben hagyta a múltkor. Mindenféle reklámszatyrok hevertek egymáson, telepakolva régi kacatokkal, az egyikben lámpaégők, biztosítékok és öszszetekert kábeldarabok lapultak, a másokban diavetítéshez használatos tárak sorakoztak üresen. De volt ott egy nagy csomag injekciós tubus, és mellette, egy másik zacskóban ömlesztve egy halom mikroszkóp tárgylemez. Egyre idegesebben turkált a férfi, szeretett volna már szabadulni, és aztán végre meg is lett a magnó. Egy Centrum áruházasszisztensnőnél volt a készülék, és ahogy tüzetesebben megnézte, külső mikrofon és adapter is volt bedobva mellé.

– Ez lenne az – mutatta a főorvos felé a zacskót, miközben felegyenesedett.

– Mhm – dűnnyögte Závodszky, de oda se nézett.

A férfi tanácstalanul álldogált még egy pillanatig, végül elindult a kijárat felé.

– Köszönöm – szolt vissza az ajtóból.

– Az épületből azért ne vigye ki – tette hozzá az asszisztensnő reszelős hangon, aztán ő is az előtte heverő papírok felé fordult.

A férfi diadalittasan indult meg a folyosón visszafelé, és úgy cipelte kezében a magnót, mint valami vadászsákmányt. Azt hitte, nehezebb lesz megszerezni, és mivel még ő maga sem tudta, hogy mit fog felvenni vele, fejben már arra készült, hogy egy hatásos kamu történetet rak össze róla, bár ötlete nem nagyon volt hozzá. Még szerencse, hogy a főorvost ez az egész abszolút hidegen hagyta. Az első lépés mindenestre megvan, gondolta, holnapra szerez kazettát hozzá, kipróbálják, és ha működik, akkor felveszi vele, amit Aszalós akar. Már alig várta, hogy lássa, mit szól hozzá a másik, amikor előszedi neki a készüléket a szatyorból. Vidáman lökte be maga előtt a betegfolyosó lengőajtáját, de ahogy belépett, rögtön az arcára dermedt a mosoly. A folyosó túlsó végén, Aszalós szobájának sarkig kitárt ajtaja előtt kisebb tömeg verődött össze, és halálra vált arccal figyeltek valamit odabent. Az ajtóhoz legközelebb Bozó állt az elektromos kocsijával, mellette, a falnak dőlve Veszprémi figyelt, Ilonka idegesen járkált fel-alá mögöttük, míg Kiskati és Hajnal Anna tolokocsijaik karfái fölött egymásba kapaszkodva követték a történéseket.

– Én ezt nem bírom – mondta Kiskati zihálva, amikor a férfi mellé ért. – A francba – tette még hozzá, és jobb tenyerét a mellkasára szorította.

A szobában, a hokedlin, amin nemrég még a férfi ült, most a doktornő foglalt helyet, háttal a báméskodó tekinteteknek, és egy tégelyből valamilyen folyadékot szívott föl egy injekciós tűbe. A férfi belépett a szobába, a szatyrot óvatosan letette a szekrény oldalához, majd odahajolt a doktornő mellé. Aszalós arca vörös volt, és zilált, a halántékán kidagadtak az erek, a szeme tompán félrefordulva meredt a semmibe, és görcsösen összeszorított szája körül habos nyálcsatkok csüngtek.

– Itt vagyok – mondta a férfi halkán. – Nyissam?

A doktornő szigorú pillantással nézett fel rá, de nem mondott semmit, csak bólintott egyet. A férfi odafordult a vastüdőhöz, és felpattintotta az egyik oldalsó nyílás zárját. A doktornő benyúlt az ablakon és beadta az injekciót Aszalós vállába, majd ismét biccentett egyet, mire a férfi visszazárta a fémtestet.

– Mindjárt jobb lesz – szólalt meg a doktornő, és végigsimította Aszalós gyöngyöző homlokát, aztán a férfihoz fordult. – Vigye be a többieket – suttopta –, aztán feltétlenül jöjjön be hozzám.

Csendes rettegés telepedett a folyosóra, mint mindig, amikor valamelyik bentlakó állapota vészesen leromlott. A légzésbénult betegek között volt egyfajta zsigeri szolidaritás, aminek a gyökerei gyerekkoruknak azokba a sötét napjaiba nyúltak vissza, szívósan és elszakíthatatlanul, amikor lényegében kis halálra-ítéltként kezelték mindannyiukat, hiszen se a családjuk, se orvosaik nem jósoltak nekik hosszú időt. Valamiképp akkor is egymásba kellett kapaszkodniuk, jobb híján a tekintetükkel, hogy tudatuk elviselhesse testük dermedtségét; és ez a kötelék az évek során nem oldódott semennyit, alkalmanként előforduló veszeke-déseik felszíne alatt is ott lüktetett, csak legfeljebb az idők során magától értető-dő lett és észrevétlen.

A férfi, a beteghordozó és az egyik gyakorlatos nővér gyorsan visszavezettek mindenkit a szobájukba, még mielőtt az izgalomtól valaki más is rosszul lett vol-

na. Hiába volt bejártva a vastüdösök békalégzése vagy a respirátorosok beszívásos technikája, ha valami megzavarta őket, akár csak egy pillanatra is, ahhoz nagyon nagy önfegyelemre volt szükség, hogy gép nélkül képesek legyenek egy ilyen helyzetben korrigálni. Persze a kézipumpát mind ott tartották maguk körül, könnyű volt előkapni, de egy ehhez hasonló komolyabb megrázkódtatás után az ápoló személyzet nem bízhatta ilyen esetleges megoldásra az életüket. Egymás után visszakötötték őket a gépekre, kezdve Kiskatival, aki már görcsösen zihált, mire a doktornő végzett Aszalóssal; befejezve Bozóval, aki kerekesszékeében amúgy is rá volt kötve a lélegeztetőre, vagyis őt csak át kellett emelni az ágyra.

– Mi az isten volt ez? – kérdezte az izgalomtól elvékonyuló hangon Imike, miközben az ápoló Bozó végtagjait rendezgette el az ágyon.

– Nem értem – felelte Bozó. – Kétszer is elmentem Aszalós szobája előtt, de nem hallottam semmi gyanúsat. Aztán egyszer csak, amikor épp a társalgóban olvastam a Népsportot, elkezdett üvölni.

– Üvölni? – kérdezett vissza a férfi felegyenesedve.

– Igen. Illetve... nem is volt nagyon hangos, de volt benne valami hátborzongató. Talán épp a tompasága.

– És aztán? – faggatózott tovább Imike.

– Odagurultam hozzá...

– Magánál volt? – szúrta közbe az ápoló.

– Ezt nehéz megmondani. Kivörösödött arccal rázta a fejét jobbra-balra, már nem üvöltött, de egyfolytában hörgött, és habzott a szája az erőlködéstől.

– Fuldoklott? – kérdezte sápadtan Imike.

– Nem hiszem. Inkább valami idegi dolognak tűnt.

– És mit csináltál?

– Szólongattam, de nem reagált. És az az igazság, hogy marha ijesztő volt.

– A többiek is látták?

– Veszprémi pont akkor jött be a kertből, Ilona meg, aki a szobájában festett, elszaladt a doktornőért. De csak Géza jött be, a lányok kint maradtak a folyosón.

A férfi behúzta a spalettát a szoba ablakán, felkattintotta Imike olvasólámpáját, és visszahelyezte a lapozóvillát a szájába, aztán Bozóra nézve a rádió felé biccentett.

– Kell?

– Aha. Valamit most muszáj hallgatnom.

A készülék sisteregve megszólalt, a férfi a füléhez emelve tekergetett rajta egy kicsit, majd letette egész közel Bozó fejéhez, hogy a hangja ne zavarja Imikét az olvasásban.

A folyosóra kilépve a férfi egy pillanatra nekivetette a hátát a hűvös csempének, és lehunyta a szemét. A feszültség apró túsúrásokkal közlekedett a bőrén, tenyerét végighúzta az alkarján; nyirkos, libabőrös tájon siklottak át ujjbegyei. A kimerültséget nem nagy hullámokban érezte magához közelíteni, hanem mintha teste belső kapcsolótábláján lassan, egyesével csapódtak volna le a biztosítékok. Mint a katonaság idején, amikor az éjszakai menetgyakorlat közben egyszer csak arra riadt fel, hogy járás közben elaludt. Nem esett el, nem is lépett ki az oszlopból, egyszerűen csak kikapcsolt a feje, miközben a lábai vitték még. Be kell mennie a doktornőhöz, ezt hajtogatta magában, de amint a háta elvált a faltól, mégis Aszalós szobája felé indult el.

Amennyire tudta, óvatosan nyomta le a lötyögős alumíniumkilincset, és lélegzetét visszatartva lesett be az ajtórezen. A spalettákat a beteghordozó behúzta, de a doktornő kérésére az éjjeli lámpát égve hagyta. A negyven wattos izzó fénye visszaverődött a vastüdő vajszínű testéről, és kísérteties derengéssel töltötte be a szobát. Aszalós feje oldalra fordulva hevert mozdulatlanul a gép nyílásában, de nem lehetett elég jól rálátni az ajtóból ahhoz, hogy a férfi biztosan megállapíthassa, alszik-e. Pár másodpercig nézte a bozontos koponyát, és a pumpa szuszogását hallgatta; nem ismert más hangot, ami ehhez foghatóan lett volna megnyugtató és felkavaró egyszerre. Aztán hátrahúzódott, finoman visszacsukta az ajtót, és lassú mozdulatokkal, mint egy bárkavontató munka után, amikor már nincs a vállán teher, de még mindig úgy jár, mintha lenne, elindult a doktornő szobája felé.

– Hol járt, amikor Aszalós rosszul lett? – szegezte neki a kérdést a doktornő, amint belépett a szobájába.

– Závodszyk főorvos úrnál voltam.

– Hogyhogy?

– Szerettem volna kérdezni valamit.

– És megtudhatom, hogy mit?

– Nem lényeges.

– Aha. Ha nem az, akkor munka után is ráért volna.

– Öt perc volt az egész.

– Mindegy, nem akarok veszekedni – dörzsölte meg táskás szemét a doktornő. – Maga is tudja, hogy itt kellett volna lennie.

A férfi nem mondott semmit, összeszorította az ajkát, és igyekezett kifejezés-telen, de nem flegma arcot vágni. Persze, jobb lett volna, ha itt van, tudta, de tudta azt is, hogy a jelenlététől függetlenül ugyanez a jelenet éppen így lejátszó-dhatott volna. Nem lehet mindenre előre felkészülni, gondolta, de a racionalitáson túl mégiscsak bántotta, hogy utolsóként ért Aszalós ágya mellé.

– Nézze – folytatta a doktornő, és végigsimított az előtte heverő mappán –, tudom, hogy reggel az ellenkezőjét kértem, de ez a roham sok mindent fölülír. Ha nem segítünk Aszalósnak valahogy, elveszítjük.

A férfi továbbra sem szólt semmit, tágra nyílt szemmel hallgatta a doktornőt.

– Azt kérem, hogy legyen mellette, amennyit tud. A többiekkel beszélek én, ha morgolódnak, és az egyik nővérkét is odarendelem hozzájuk.

– És én hogy segítek rajta? – szólalt meg a férfi.

– Azt reméltem, hogy ezt majd maga kitalálja.

– Mit adott be neki?

– Nyugtatót.

– Mhm.

Egy darabig hallgattak mind a ketten, végül a doktornő előrehajolt kissé, az asztali lámpa fénye pedig hirtelen arca szinte minden pórusát bevilágította.

– Maga sokat beszélt vele mostanában, mit gondol, mi baja? – kérdezte.

A férfi önkéntelenül megvonta a vállát, de rögtön el is vörösödött az oda nem illő mozdulat miatt, aztán zavart hangon annyit mondott csak:

– Nem bír levegőt venni.